

Rapport

Samen sterker

Hoe staan de inwoners van Muiden
tegenover een herindeling?

11 december 2006

Projectnummer: 64163

In opdracht van:
Gemeente Muiden

Auteur:
Gaby Vullings
Research Consultant

© INTERVIEW•NSS

Het auteursrecht op door of namens INTERVIEW•NSS geproduceerde voorstellen van onderzoek, analyses van resultaten en opgestelde rapporten berust bij INTERVIEW•NSS, waarbij wordt overeengekomen dat aan de opdrachtgever de bevoegdheid wordt overgedragen tot gebruik, vermenigvuldiging en/of opslag in (geautomatiseerde) gegevensbestanden binnen de organisatie van opdrachtgever. Ter voorkoming van misbruik mag niets uit de genoemde documenten in enige vorm of op enige wijze openbaar worden gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van INTERVIEW•NSS. Met openbaar maken wordt gelijkgesteld het verspreiden binnen met opdrachtgever verbonden bedrijven en/of instellingen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding: herindelingsprocedure	3
1.2	Doelstelling: hoe staan inwoners tegenover een fusie?	3
1.3	Onderzoekopzet: telefonisch	3
1.4	Over dit rapport: separaat tabellenboek	4
2	Resultaten	5
2.1	De meeste inwoners staan positief tegenover een herindeling	5
2.2	Aandacht voor lokale problemen het belangrijkste	8
2.3	Vrees voor verhoging gemeentelijke belastingen	9
3	Conclusie	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding: herindelingsprocedure

De gemeente Muiden zit sinds 1 juli in een herindelingsprocedure. Een fusie lijkt onvermijdelijk. In december zal de gemeenteraad haar standpunt bepalen en dit aan de Gedeputeerde Staten meedelen. De gemeente overweegt vier varianten:

- ◆ Weesp, Muiden, Naarden en Bussum;
- ◆ Weesp, Muiden en Naarden;
- ◆ Weesp, Muiden en Wijdmeren;
- ◆ Weesp en Muiden.

In het raadsprogramma staat vermeld dat de gemeente, in het geval van een herindeling, een referendum zal houden. Echter, het tijdsbestek is dusdanig, dat er geen tijd meer is voor een referendum. Daarom heeft de gemeente besloten om door middel van een opinieonderzoek haar inwoners te raadplegen. Zo kan toch nog achterhaald worden hoe de bevolking denkt over de herindeling. Hierbij willen wij wel een kanttekening plaatsen: opinieonderzoek heeft niet hetzelfde gewicht als een referendum. Wanneer mensen naar de stembus gaan (zoals bij een referendum), zullen zij zich beter informeren en weloverwogen hun mening uitspreken. Een opinieonderzoek is wat dat betreft 'vluchtiger'.

Desalniettemin geeft een opinieonderzoek een goede indicatie van hoe de inwoners denken. En het grote voordeel van opinieonderzoek boven een referendum is dat we dieper kunnen ingaan op het vraagstuk. We hoeven ons niet te beperken tot een ja-nee vraag. Daarnaast is een opinieonderzoek altijd geldig, het geeft een representatief beeld van wat de inwoners denken. Een referendum is volgens het referendumbesluit pas geldig bij een opkomst van meer dan vijftig procent.

1.2 Doelstelling: hoe staan inwoners tegenover een fusie?

Met dit onderzoek beantwoorden we de volgende onderzoeksvragen:

- ◆ Hoe staan de inwoners van de gemeente Muiden tegenover een fusie met andere gemeenten?
- ◆ Welke punten vinden zij belangrijk?
- ◆ Voor welke variant hebben zij een voorkeur?
- ◆ Zijn er verschillen tussen de inwoners van Muiden en Muiderberg?

1.3 Onderzoeksopzet: telefonisch

We hebben een aselechte steekproef getrokken uit alle adressen in de gemeente Muiden. In totaal hebben we 500 inwoners telefonisch ondervraagd, 282 inwoners van Muiden en 218 van Muiderberg. De interviews zijn tussen 28 november en 5 december afgenomen.

Na afloop van het onderzoek hebben we de gegevens gewogen op geslacht en leeftijd. Door deze weging zijn de gegevens (op deze demografische kenmerken) representatief voor alle inwoners van de gemeente Muiden. Door middel van een T-toets hebben we vastgesteld of er significante verschillen zijn tussen Muiden en Muiderberg.

1.4 Over dit rapport: separaat tabellenboek

In het volgende hoofdstuk bespreken we de resultaten. Aan de orde komt hoe mensen tegenover de herindeling staan, welke fusie hun voorkeur heeft, welke punten inwoners belangrijk vinden voor een gemeente en voor welke beleidsgebieden ze een verbetering of verslechtering verwachten na een fusie.

Indien er significante verschillen tussen Muiden en Muiderberg waargenomen worden, worden deze in de tekst genoemd. De gegevens in de grafieken tellen niet altijd op tot 100 procent. Dit komt omdat we de categorie 'weet niet' niet hebben weergegeven. Bij diverse grafieken hebben we daarnaast de middencategorie buiten beschouwing gelaten.

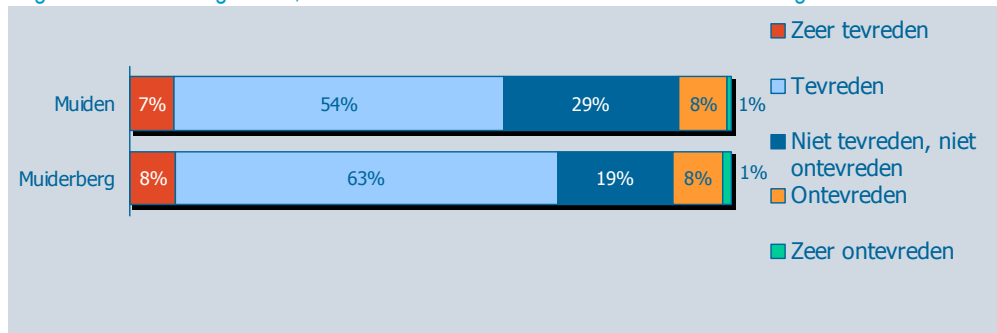
In het bijgeleverde tabellenboek kunt u per vraag de tabellen vinden. In de tabellen staan de resultaten van Muiden en Muiderberg naast elkaar. De kolommen zijn aangeduid met een hoofdletter. Wanneer er significante verschillen optreden op 95% betrouwbaarheid wordt deze letter als hoofdletter afgedrukt in de cel met het hogere percentage. Een kleine letter wordt gebruikt om significanties op 90% betrouwbaarheid aan te geven.

2 Resultaten

2.1 De meeste inwoners staan positief tegenover een herindeling

We begonnen de vragenlijst met de huidige stand van zaken. Hoe tevreden zijn de inwoners over de huidige gemeente?

Figuur 1: Over het algemeen, hoe tevreden bent u over het functioneren van uw gemeente?

Basis: allen (n = 500).

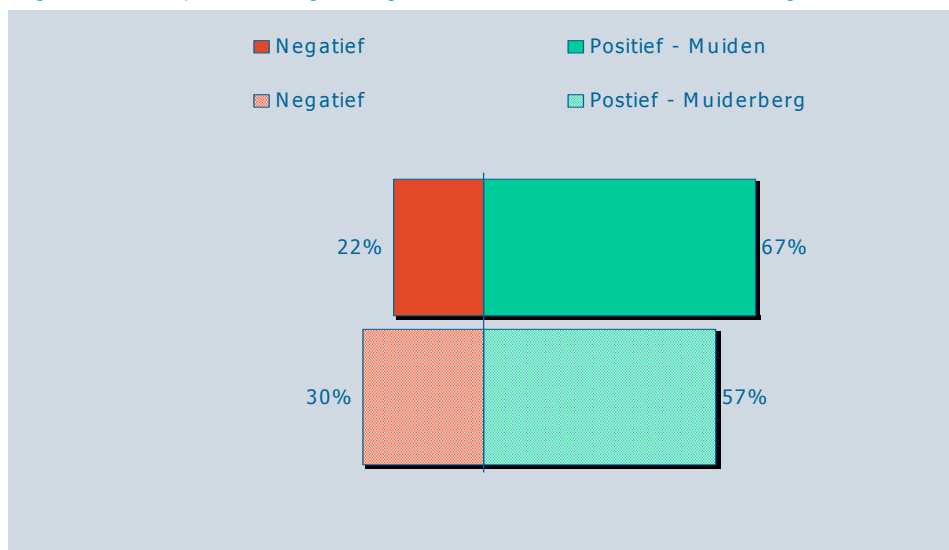
De meerderheid van de inwoners is tevreden over het functioneren van de huidige gemeente. In Muiderberg zijn meer mensen tevreden dan in Muiden. Overigens betekent dit niet dat meer mensen in Muiden óntevreden zijn. In Muiden is een groter deel niet tevreden, maar óók niet ontevreden.

Over het huidige functioneren zijn de meeste inwoners tevreden. Maar staan zij dan wel positief tegenover een herindeling? Of willen ze liever dat het blijft zoals het is? We schetsen ze de volgende situatie.

Gemeenten moeten steeds meer taken uitvoeren. Zij krijgen steeds vaker de verantwoordelijkheid voor taken die eerder door de landelijke overheid werden uitgevoerd. Voor kleine gemeenten is dit niet uitvoerbaar, omdat kleine gemeenten minder mensen in dienst kunnen nemen. De gemeente Muiden wil daarom samengaan met één of meerdere andere gemeenten.

Vervolgens vroegen we ze of ze positief of negatief tegenover een herindeling staan.

Figuur 2: Staat u positief of negatief tegenover een eventuele fusie met andere gemeenten?

Basis: allen (n = 500)

De gemeente kan op voldoende steun rekenen als zij besluit tot een herindeling: de meerderheid staat positief tegenover een herindeling. Wel zien we een verschil tussen Muiden en Muiderberg: In Muiden zijn meer mensen positief over een herindeling dan in Muiderberg.

We vroegen de mensen hun antwoord toe te lichten. De mensen die positief zijn over de fusie, beargumenteren dit als volgt:

- ♦ 60 procent gaf een antwoord in de lijn van:
Een fusie is onvermijdelijk / het is nodig om het (diensten)niveau op peil te houden / meer gemeenten, meer (financiële) mogelijkheden.
- ♦ Eenderde gaf antwoord in de lijn van:
Het is nodig om tegengas te geven / groter zijn we sterker.

Onder de inwoners die negatief staan tegenover een fusie, horen we de volgende argumenten:

- ♦ Vrees voor verlies van identiteit (25 procent).
- ♦ Vrees voor verdwijnen kleinschaligheid (21 procent).
- ♦ Door fusie worden belangen van kleinere kernen niet meer behartigd (16 procent).

Voor een volledig overzicht van de open antwoorden, verwijst ik u naar de bijlage.

De inwoners van Muiderberg wijzen vaker op het onvermijdelijke, de inwoners van Muiden wijzen vaker op de mogelijkheid om dan tegengas te geven.

Als er dan een fusie komt, welke gemeenten hebben dan de voorkeur? We legden de inwoners vier mogelijkheden voor.

Tabel 1: Als een fusie onvermijdelijk is, naar welke fusie zou uw voorkeur gaan? Een fusie van..

	Muiden	Muiderberg
Muiden, Weesp, Naarden en Bussum	34	39
Muiden, Weesp en Naarden	18	24
Muiden, Weesp en Wijdmeren	3	2
Muiden en Weesp	41	23
Weet niet / geen mening	4	12

Basis: allen (n = 500)

In Muiden hebben de meeste inwoners een voorkeur voor Muiden en Weesp. De grote gemeente, met Naarden en Bussum, kan op de steun rekenen van eenderde van de inwoners. Dit is tevens de samenstelling die de voorkeur geniet van de meeste inwoners van Muiderberg.

Opmerkelijk is dat de inwoners van Muiderberg het lastiger vinden deze vraag te beantwoorden dan de inwoners van Muiden: twaalf procent van de inwoners van Muiderberg geven geen antwoord op deze vraag tegenover vier procent van de inwoners van Muiden.

We vroegen de inwoners hun antwoord toe te lichten. De inwoners die voor een fusie van Muiden, Weesp, Naarden en Bussum kiezen, beargumenteren dit als volgt:

- ◆ Het is een grote combinatie (25 procent van de antwoorden ligt in deze lijn).
- ◆ Deze gemeente liggen dicht bij elkaar (15 procent).
- ◆ Ik ken die gemeenten / ik heb er binding mee (14 procent).
- ◆ Deze gemeenten zijn hetzelfde qua karakter en belangen (9 procent).
- ◆ Gevoelsmatig de beste keuze (8 procent).

De voornaamste argumenten van de mensen die voor Muiden, Weesp en Naarden kiezen, zijn:

- ◆ Deze gemeente liggen dicht bij elkaar (25 procent).
- ◆ Deze gemeenten zijn hetzelfde qua karakter en belangen (22 procent).
- ◆ Gevoelsmatig de beste keuze (14 procent).

Mensen kiezen voor de combinatie Muiden en Weesp omdat:

- ◆ Deze gemeente liggen dicht bij elkaar (37 procent).
- ◆ Deze gemeenten zijn hetzelfde qua karakter en belangen (16 procent).
- ◆ Omdat het niet een al te grote combinatie is (16 procent).
- ◆ Ik ken die gemeenten / ik heb er binding mee (15 procent).

Slechts een enkeling kiest voor een combinatie met Wijdmeren. De mensen die hiervoor kiezen wijzen voornamelijk op het vergelijkbare karakter.

Voor een volledig overzicht van de open antwoorden, verwijst ik u naar de bijlage.

2.2 Aandacht voor lokale problemen het belangrijkste

De voordelen van een herindeling zijn onder meer:

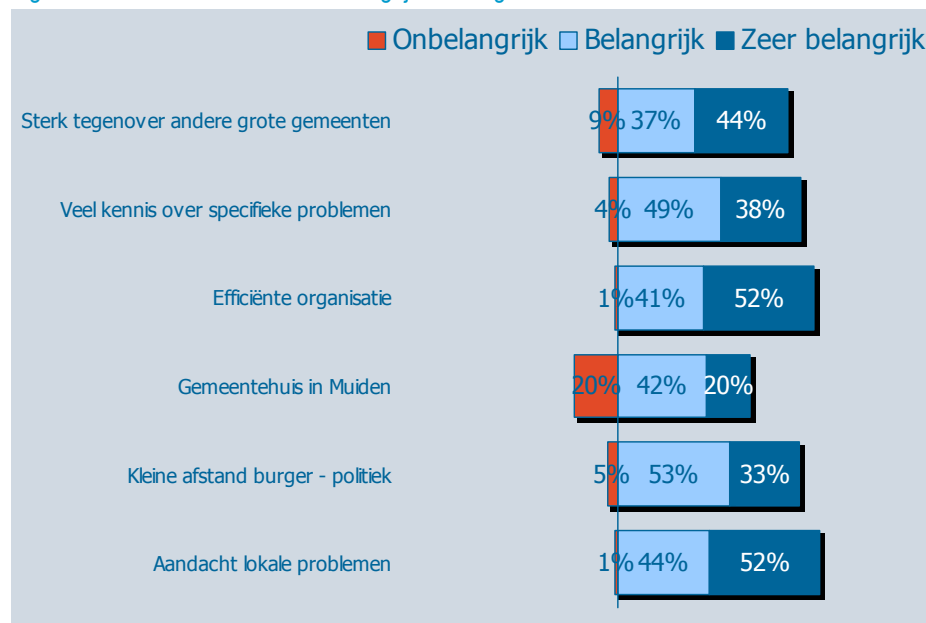
- ♦ De gemeente staat sterk tegenover andere grote gemeenten als Almere en Amsterdam.
- ♦ Binnen de gemeente is veel kennis aanwezig over specifieke problemen.
- ♦ De gemeente kan efficiënter georganiseerd worden.

Maar er zijn ook nadelen:

- ♦ Het gemeentehuis is niet meer in Muiden.
- ♦ De afstand tussen burger en politiek wordt groter.
- ♦ Er is minder specifieke aandacht voor lokale problemen.

Zonder deze aspecten als voor- of nadeel te kenmerken, vroegen we de inwoners in hoeverre ze ze belangrijk vinden.

Figuur 3: In hoeverre vindt u het belangrijk dat de gemeente...

Basis: allen (n = 500)

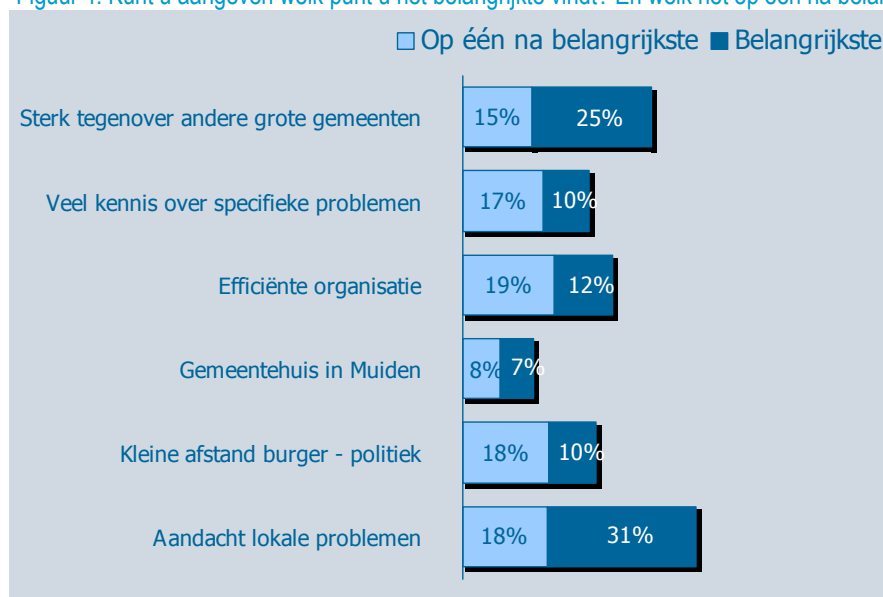
Het meest uitgesproken zijn de inwoners over een efficiënte organisatie en de aandacht voor lokale problemen. Ruim de helft kenmerkt deze aspecten als 'zeer belangrijk'.

Niet verrassend vinden in Muiden meer mensen het belangrijk dat het gemeentehuis in Muiden is dan in Muiderberg.

Het is gemakkelijk om alles belangrijk te vinden. Daarom vroegen we de inwoners ook een keuze te maken: wat vinden ze het belangrijkste? Zo krijgen we meer inzicht in wat mensen nu echt belangrijk vinden.

Figuur 4: Kunt u aangeven welk punt u het belangrijkste vindt? En welk het op één na belangrijkste?

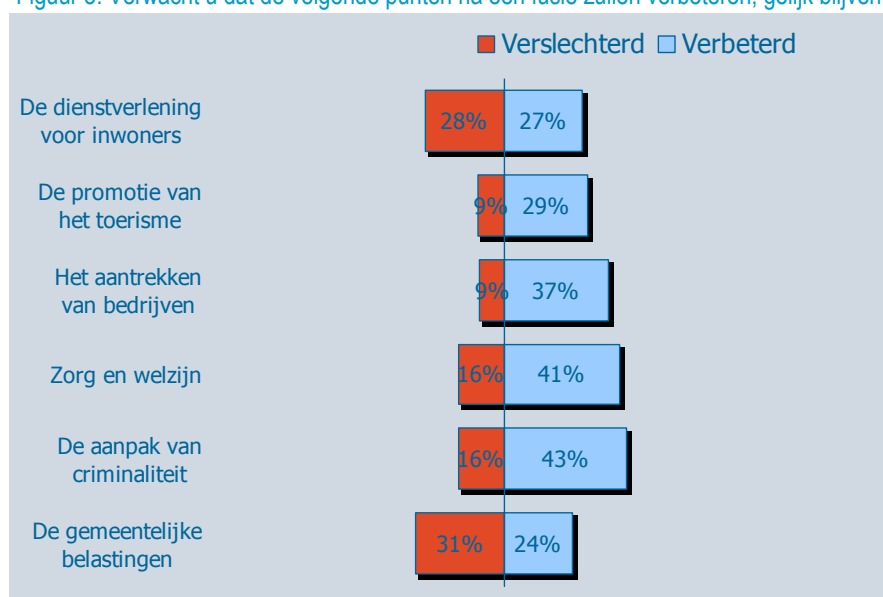
Basis: allen (n = 500)

Het meest genoemd wordt de aandacht voor lokale problemen. Een tweede punt dat belangrijk gevonden wordt, is dat de gemeente sterk staat tegenover andere grote gemeenten als Amsterdam en Almere. Het eerste punt is een risicofactor bij een fusie. Het tweede punt daarentegen kan juist wel verbeterd worden met een fusie.

2.3 Vrees voor verhoging gemeentelijke belastingen

Wat zal er verbeteren en wat zal er verslechteren na een fusie? We legden de inwoners enkele concrete beleidsvelden voor.

Figuur 5: Verwacht u dat de volgende punten na een fusie zullen verbeteren, gelijk blijven of verslechteren?

Basis: allen (n = 500)

Wat betreft zorg en welzijn, de aanpak van criminaliteit, het aantrekken van bedrijven en in mindere mate de promotie van het toerisme verwachten diverse inwoners een positief effect. Kritischer zijn de inwoners over de dienstverlening en de gemeentelijke belastingen: drie op de tien denken dat deze punten zullen verslechteren na een fusie. Overigens is er bij alle punten een aanzienlijke groep die verwacht dat er niks zal veranderen.

3 Conclusie

Een meerderheid van de inwoners van de gemeente Muiden staat positief tegenover een fusie met andere gemeenten. Wel zijn er verschillen tussen Muiden en Muiderberg: in Muiderberg staan iets meer mensen negatief tegenover een fusie dan in Muiden.

Van de vier varianten, is die met Wijdmeren het minst populair. Slechts een enkeling kiest voor deze variant. De meeste inwoners kiezen voor de variant met vier gemeenten – Muiden, Weesp, Naarden en Bussum. Ook de kleinste variant – met enkel Weesp – is populair. Onder de inwoners van Muiden krijgt deze variant zelfs de meeste stemmen.

Een fusie heeft voor- en nadelen. Wat vinden de inwoners belangrijk? Het belangrijkste vinden zij dat er aandacht is voor specifiek lokale problemen. Mocht Muiden tot een fusie besluiten, dan doet zij er goed aan dit aspect speciale aandacht te geven. Een tweede punt dat mensen belangrijk vinden, is dat de gemeente sterk staat tegenover andere grote gemeenten als Amsterdam en Almere. En dat is iets wat met een fusie juist wel bereikt kan worden.

Veel inwoners verwachten een positief effect van de fusie op zorg en welzijn, de aanpak van criminaliteit en het aantrekken van bedrijven. Een kritische noot horen we wat betreft de dienstverlening naar inwoners en de gemeentelijke belastingen: drie op de tien inwoners denken dat dit verslechterd na een fusie.

Ongeacht of de inwoners voor- of tegen de fusie zijn, zouden ze er begrip voor hebben? Een ruime meerderheid (87 procent) zegt van wel. Kortom: de gemeente Muiden kan op de steun rekenen van haar inwoners.